

ni bilo več jezde, ampak bili so nasipi mrtvih in umirajočih. Tu se je vidil rudeči kaftan spaba; tam je ležal plajšč Albana; tu si je prizadeval jezdec priti spod konja, ker ležal je mertev na njem; tam je tergal konj uzdo, ktero je njegov gospod v skerčeni roki deržal.

Marni topi muzelmanski so trideset hiš porušili. Ataman veli: „Na svoje mesta! Deržite se do večera! Še malo časa in zmaga je naša! (Konec sledi.)“

Ozir v pretekle čase.

Svet nekdanj kakor zdaj.

„Nekdanj, nekdanj je bil svet vès dragač, vès bolji“ — slišimo tega in unega reči — zdaj je vès popačen, poln hudobij“. Kakor mertvega navadno hvalimo, tako se hvala poje tudi preteklim časom. „O, nekdanj so časi bili!“

Če pa v te hvaljene čase posvetimo z lučjo zgodovine, bomo vidili te čase vse drugačne, kakor nekteri dan današnji o njih mislijo. Jez ne govorim tu od Sodome in Gomore in brezštevilnih družih napačnost sveta nekdanjih časov; tudi Bog obvarij, da bi s hvalo povzdigoval sedanje memo starih, — spisal sem te verstice in jih podam „Novicam“ le po nekem primerljeji. Pretekli teden sem v štacuni nekaj malega kupil in tergovec mi je blago zavil v 223. list dunajskega časnika (öst. kais. priv. Wiener Zeit.) od petka 29. sept. leta 1826. Ko kupljeno stvar domá spravim iz zavitka, ga preberam, kakor človek rad včasih stare pisanja pregleduje. In kaj nek sem bral v tem listu, ne na celi polji, ampak le na pol polji? Kar sem najdel, hočem ob kratkem povedati. Sledeče novice so:

„3. sept. ni bilo v ječi Newgate na Angležkem nič manj kot 592 zapertih, med temi 100 žensk; imeli so ti hudodelci in hudodelke pred prvo porotno sodbo priti, 11 je bilo zatoženih zavolj umora, 38 zavolj ropa itd.“

„Iz Irskega se piše, da po več krajih razsajajo hude vročinske bolezni, ki naj bolj napadajo prsto ljudstvo in naj več izvirajo od strada. V tacih nadlogah je že tisuč in tisuč revnih prosilo vlado, naj jim pripomore, da se preselijo v Ameriko“.

„V Londonu so moža zaperli; ki ima 5 žen; ravno je snubil šesto, ko ga je policija zasačila“.

„V grofovini Sommerset ste se dve dekleti zaljubile v enega mladega človeka, in ker je tudi on obé ljubil, ste se, ena drugi nevošljive, tako dolgo duksale (angležka šega), da so jih mogli ljudje s silo sak sebi spraviti“.

„V Parizu je 14. sept. zvečer ob 8. nek neznan človek nagovoril mlado šivarico, ki je ravno domú šla, naj mu dovoli, da jo spremi. Dekle se brani in noče uslišati nadležnika. On pa ne premišluje dolgo — plane čez njo in ji zasači Skrat nož v persi, da je na mestu umerla. Ko policija čez 2 dni zasledí stanovanje morivca in pride k njemu, da bi ga zaperla, ga najdejo zadušenega na tleh; z ogljem si je bil stanico zakuril in se tako zadušil“.

„Iz Bologne v rimski deržavi se piše, da je 10.000 škudov tistemu obljubljeno, ki izda morivca kardinala Rivarola; tudi če je on sam morivec, prejme 10.000 škudov, ako pové, kdo ga je najel za to hudodelstvo“.

„Iz Zürich-a v Švajci se naznanja, da so morivca Šulthajsa Keller-a zvedili, in sta tedaj Pfyffer in Corragioni, po nedolžnem tega umora natolcevana, iz zapora izpušena“.

Vse to stoji na pol pol dunajskega časnika, kteri, kakor časniki dan današnji, ni namenjen le hudodelstva po svetu razglašati. Če pa je med mnogimi drugimi novicami na eni sami polpoli toliko novic te baže, se lahko sodi razloček od nekdanj in danes.

X. Y. Z.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Pole v Istrii 22. febr. J. K. — V preteklem poletji sem vam tožil, da nimamo dežja, in zdaj moram tožiti, da

ga imamo preveč, ker od 16. p. m. nimamo več lepega vremena. Takrat smo imeli malo snega, potem je začelo deževati in dežuje še zmirej, da se ne vé kaj bo za polje iz tega. Bog daj dobro! — Od novega tukajšnjega gledišča sem Vam že pisal. V tem gledišču so napravili tudi dvorano, ki je res krasno poslopje za ples in druge veselice; olepšano je s podobami presv. našega cesarja in cesarice, in s podobo nadvojvoda Ferd. Maksa, ki je pravi dobrotnik temu kraju. On ne skerbi samo, da bi se ostanjki nekdanjih imenitnost ohranili, temuč si tudi veliko prizadeva mesto olepšati. Slišal sem, da bo od mesta do starega amfiteatra drevored zasadil; razun tega skerbi, da bi mesto potrebno vodo imelo, poklical je v ta namen že inženirja iz Tersta, da bi vodo na grad, v mesto in v arsenal spejljal. Nadvojvoda Ferd. Maks je, kakor vam je znano, vikši poglavar avstrijskega vojniskega brodoštva, in je v kratkem času svoje delavnosti v brodoštvu vse prenapredil in iznova oživil; upravne dela je uprostil, uradnikom plačila povisal itd. Znaprej se ne bodo jemali v službo tako zvani frekventanti in praktikanti brez plačila v prvi dôbi službe, ampak praktikanti, sedaj elêvi imenovani, bojo dobili koj ko v službo stopijo, 200 fl. plačila; — 200 fl. je sicer malo, zares, ali če se pomisli, da v poprejšnih časih so mogli taki praktikanti veliko let brez plačila služiti, je berž izzačetka to že nekaj. Druge stopnje uradnikov bodo tudi boljše plačevane. Pomorski uradniki so vojaški uradniki, njih zapovedi so vojaške. Mladencem, ki, doversivši sedmo in osmo šolo, ne vejo kam se podati, se sedaj pri mornarstvu po novi osnovi odpirajo službe, v kterih se že dá živeti, in komur je pri dobri obnaši sreča mila, tudi višjo stopnjo doseči.

Iz Šežanskega kantona. 15. dan t. m. že kesno zvečer se napravijo iz Tersta tri osebe (dva moža, eden oče štirih še majhnih otrok, drugi neporočen okoli 46 let star in pa mlada mati) po reški cesti proti domu v Slope, dobre 4 ure od Tersta. Burja je močno divjala. Vsi trudni pridejo že po polnoči v Herpelje, od kodar imajo le dobre pol ure še do doma. Tukaj nekoliko počijejo, se pri ognji v neki kerčmi ogrejejo in da bi laglej, kakor so mislili, do Slop prišli, poserkajo nekoliko žganja. V kerčmi se jim je sicer svetovalo v snegu in tako močni burji ne najprej iti — al mater je gnala ljubezen do otročiča domu; gredo tedaj vsi, pa ne vedó, da grejo — smerti naprot. Temota, težka hoja po velikem snegu in močna burja, razun tega pa še popred popito žganje jih zmaga. Ko se dan naredí, najdejo vse tri zmerznjene, oba moža skupaj na nekem drevesu naslonjena, ženo pa nekerce korake bliže doma v germu, kamor jo je burja vergla. Povedali smo bravcem „Novic“ prežalostno prigodbo zato: naj bi bila prederznim svarilo, se v takem vremenu ne podajati v nevarnost in pa misliti, da jo bojo užugali z žganjem, ktero ravno še gotovšo smert prinese.

Ravno tisto noč se podá A. V. iz vasi D—, oče dvojih otrok, 37 let star, le majhne pol ure delec v vas M. na rop. Temna noč, močni piš burje in zameti se mu pripravni zdé, svoj hudobni namen srečno doseči. Pride v vas M., železni križ siloma iz okna neke bolj samotne žitnice verže, gre noter, si nagrabi en žakelj žita in kar ga je mogel še v ruto zavezati. Al ker se mu je to še premalo zdelo, si sleče srajco, jo pri rokavih in zavratom zašije, in ravno tako z žitom nasuje; s tem trojnim bremenom obložen hití proti domu. Nesel je namreč pet polovnikov, dva in pol pšenice čiste, in dva in pol mešanega žita. Že je bolj ko na polovici pota, in ko ravno na neki verh hriba v tako hudem vremenu prisopí, in se nekoliko počiti ukradeno težo odloži — ga zadene božja pravica, — za mertudom je namreč, kakor je zdravniški ogled spoznal, nagnagloma umerl. Ljudje so ga podnevi brez srajce in vse tri bremena z žitom napolnjene okoli njega našli. Kmalu so pa tudi žitnico brez železnega križa v oknu zagledali, in od nje zapazili sled, ki ga je tat, žito po malo stresaje,

sam zaznamoval, in se tako tatinstva prepričali. Božja roka je hudodelnika zadela ravno v pregrehi!

Iz Ljubljane. Gosp. Zalar, posestnik dobro znane gostivnice „pri slonu“, ki bo staro poslopje letos prezidal v novo zalo hišo, si vseskozi prizadeva tudi svoje toplice prijetniše narediti; ni davnej kar je va-nje napeljal izpod Turna po posebnem vodotoku bistro studenčnico, v kateri se je res pravo veselje kopati, in je že tako nizko ceno v parni kopli kakor tudi v kadéh še znižal za tiste, ki se naročé na več kopev. Vsaki dan, pozimi in poleti, so odperte, da bolnim, kateri potrebujejo zlasti zdravilnih parnih ali rusovskih kopel, ni treba jenjati enkrat začetega kopanja. Verh vsega tega pa je še posebne hvale vredno, da iz teh toplíc se dobiva vsako uro čista topla voda za kopanje na dom, vedro po 5 kraje. — Včeraj so nesli gosp. dvorni svetovavec grof Hohenwarth, gosp. Anton Samasa, gosp. Anton Galle in gosp. Mihael Smole v 12. listu omenjeni kozarec gosp. Ettenreich-u na Dunaj.

Novičar iz raznih krajev.

Novi minister kupčijstva vitez Toggenburg je 24. t. m. nastopil svojo službo. Zanimivo je zvediti, da ta minister in minister unanjih oprav grof Buol-Schauenstein sta si rojaka: oba gospoda sta Švajcarja iz Graubündenskega kantona. — Porod presv. cesarice se pričakuje perve dni mesca sušca; če bo dete cesarevič, se bo nek kerstilo Rudolf Franc Jožef, če pa cesaričnja, pa Zefija Doroteja Elizabeta. — V tistih deželah našega cesarstva, kjer je opravilo zemljišne odveze (Grundentastung) že dokončano, se bojo začele v dveh letih po dokončani odvezi dolžne pisma ali obligacije nazaj plačevati. Po ministerskem ukazu se bo v ta namen napravil poseben razdolživen zaklad gotovega dnarja. Naj poprej se bojo izplačale obligacije po polni imenavni ceni tistim, ki so se za nazaj plačanje 6 mescov naprej oglasili; nenapovedane obligacije se bojo srečkale (lozale). Lastnikom teh obligacij se bo 5 od sto čez imenovano vrednost za darilo plačalo zato, ker se bojo obligacije še le 6 mescov po srečkanji nazaj plačale. — Letošnji sneg je drag, — samo na Dunaji je mestna gosposka že čez 35.000 fl. potrosila za-nj, da so ga iz mesta in predmestij izvozili; vožnina za en voz se plačuje po 18—20 kr., delavci po 24 kr. — Požar na kraljevem gradu v Pragi je popolnoma pogasjen; se še nič gotovega ne vé, kako se je ogenj začel. — Pri društvu sv. Severina se je oglasilo dostojno število romarjev, ki se hočejo podati na božjo pot v Jeruzalem. 9. sušca ob 4. popoldne bojo odrinili iz Tersta; kdor se če še pridružiti, se zamore do 3. sušca še oglasiti. — Gosp. provikar dr. Knobleher je en del svojega potopisa v deželo Barizamorcev unidan na Dunaj poslal odboru. Ko so 2. aprila l. l. prijadrali na ladii „zgodnja danica“, v pokrajine teh zamorcev, je privrela obila množica ljudi k njim in tudi ondašnji princ Moga, ki je misionarje že iz Egipta poznal in jih prijazno sprejel. — Iz Krima je prinesel telegraf dunajskemu časniku „Presse“ novico, da 18. t. m. je rusovska armada z 40.000 vojaki pod poveljstvom Liprandi-a napadla Turke v Eupatorii; turška armada pod poveljstvom Omer-paša je po 4 ure dolgi bitvi Ruse nazaj zapodila; Rusov je padlo 500, Turkov 150, med temi Soliman-paša iz Egipta, 350 pa je ranjenih. Ker te prigodbe, same po sebi že malo verjetne, dosihmal še niso omenile nobene druge novice, moramo čakati poterjenja še od drugih strani. Gotovo pa je iz vsih dopisov, da so strune na obéh stranéh v Krimu zlo napete, in da se vsaki dan pričakuje velika bitev. — Kakor pa so sedaj oči vsega sveta obrnjene v Krim, ravno s tako radovednostjo se gleda v London, kjer je ministerstvo v veliki zmešnjavi. Komaj je Palmerston spravil za silo novo ministerstvo skupaj, so trije naj imenitniši možje iz stranke Pelitov ga

zapustili: Graham, Herbert, Gladston, —zakaj? se ne vé; nekteri mislijo, da zato, ker državni zbor ni odjenjal od Roebukovega predloga: da se ima ravnanje ministrov o vojskinih zadevah oistro preiskati in pozvediti: kdo je kriv tistih nesreč, ki so zadéle angleško armado v Krimu? Ker so imenovani možje tudi poprej ministri bili, sumijo nekteri, da se z odstopom hočejo odtegniti preiskavi. Tudi Palmerston se je dolgo upiral zoper to preiskavo; zadnjič se je pa nenadoma udal, pa ravno ta nagla prememba mu je hude besede naključila v državnem zboru. Kaj bo iz vseh teh homatij, in kaj bo Palmerston dalje počel v ti zadregi, nihče ne vé. Lord Russel, poslan na Dunaj, je že bil v Parizu, kar ga je telegraf nazaj v London poklical; morebiti bo spet minister. Če ne bo edinstva v ministerstvu, se utegnejo izcimiti mnogotere druge razveze tega, kar je sedaj še zvezanega. — Še zmiraj ugibujejo Francozi: ali bo šel cesar Napoleon na vojsko ali ne? Vsaki dan so devetih misel, ker nobeden nič gotovega ne vé.

Vprašanje in prošnja.

Častiti gospod Blaž Likar, iskreni Slovenec, ki je bil 5. aprila 1846 na Svibnem v Gospodu zaspal, je služil od leta 1837 do leta 1839 za kaplana v Sorici. Čast. g. Janez Mulej, zdaj moj, takrat pa njegov fajmošter, ga močno hvalijo, kako pobožen, goreč in pa praktičen duhoven pastir da je bil. Po navadi je vstajal zjutraj ob štirih. Po opravljenih molitvah je nek večjidel spisaval pridige in druge stvari, tako da je že tukaj v Sorici imel lepo skladovnico mnogoterih spisov. Ker ni misliti, da bi bil pozneje pisarijo na kljuko obesel, se je berž ko ne število njegovih spisov na Svibnem le še bolj pomnožilo. Bog vé, kam so prišli ti spisi po njegovi, za cerkev in slovenšino zelo prezgodni smerti? Ali vé kdo kaj od njih? Morebiti bi nam čast. gosp. Edvard Polak, takrat njegov fajmošter na Svibnem, vedili kaj povedati. Prosimo torej v imenu občne koristi, ako kdo kaj od tega vé, naj nam pové. Ker se vredništvo „zgodnje Danice“ napravlja zbirko cerkvenih govorov v več zaporednih zvezkih na svitlo spraviti, kar, kolikor je nam znano, duhovni in neduhovni zelo želé, bi pač prav dobro in potrebno bilo, ako literarna zapuščina rajnega gospoda Blaža Likerja še pokončana ni, da bi se tudi njegovi govori s tem na dan spravili, zato, da bi mož, ki je, po človeški govoriti, za nas prezgodej umerl, saj v svojih spisih živel.

Prosimo torej še enkrat: *Ako vé kdo kaj od njegove literarne zapuščine, naj nam po „Novicah“ ali pa po „Danici“ blagovoljno naznani!*

Andrej Likar.

Sova in orel.

Serbska narodna.

Sedi sova na debelem štoru,
Nad njo orel na visokem boru.
Sova orlu tiho govorila:
„Strani orel! ne zijaj mi doli,
Dan današnji hudi so jeziki,
Koj bi djali: sova ljubi orla.“
Ali ji reče orel, siva tica:
„Tiho sova, tiho bučoglavka!
Za te niso taki korenjaki“.

Stan kursa na Dunaji 26. februarija 1855.

Obligacije	5 %	81 ¹ / ₈ fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	82 ¹ / ₄ fl.
državnega	4 ¹ / ₂ %	70 ⁷ / ₈ „	Windišgrac. „	20 „ 29 „
dolga	4 %	62 ¹ / ₄ „	Waldstein. „	20 „ 28 ³ / ₈ „
	3 %	49 ¹ / ₄ „	Keglevičeve „	10 „ 11 ³ / ₈ „
	2 ¹ / ₂ %	40 ¹ / ₂ „	Cesarski cekini.	6 fl. —
Oblig. 5% od leta 1851	B 95	„	Napoleondor (20 frankov)	10 fl. 3
Oblig. zemljiš. odkupa 5%	73	„	Suverendor	17 fl. 28
Zajem od leta 1834	219	„	Ruski imperial	10 fl. 19
„ „ 1839	118 ³ / ₄ „	„	Pruski Fridrihsdor	10 fl. 50
„ z loterijo od leta 1854		106 ³ / ₄ „	Angležki suverendor	12 fl. 36
„ „		84 ⁷ / ₈ „	Nadavk (agio) srebra:	
„ „			na 100 fl.	28 ¹ / ₄ fl.

Loterijske srečke:

V Terstu 24. februarija 1855: 10. 7. 11 84. 70.

Prihodnje srečkanje v Terstu bo 7. marca 1855.

Današnjemu listu je priložena 25. pola Vertovcove „občne povestnice“.